

Vuosilomalin muutokset

Mikko Nyysölä

Vuosilomalain muutokset

- Loman aikana alkavaan sairastumiseen liittyvä seitsemän päivän karenssi poistuu
 - Muutos tulee voimaan 1.10.2013
 - Ei siis koske sitä ennen annettavia lomia
- Kuukausipalkkaisten työntekijöiden lomapalkan määräytyminen on muuttunut eräissä tilanteissa
 - Muutos koskee tilanteita, joissa työaika ja palkka ovat muuttuneet (esimerkiksi osa-aikaeläkkeelle jääminen)
 - Muutos koskee 1.4.2013 alkavalta lomanmääräytymisvuodelta ansaittavia lomia ja niiltä maksettavaa palkkaa
- Lomakorvauksen laskennassa käytetyt jakajat (6 ja 25) on palautettu lakiin

Karenssin poistuminen

- Vuosilomalaissa on ollut kaksi sääntöä niiden tilanteiden varalle, joissa vuosiloma ja sairaus sattuvat samaan ajankohtaan
 - Jos työntekijä on sairas jo loman alkaessa, loma on työntekijän pyynnöstä siirrettävä myöhempään ajankohtaan
 - Jos sairaus alkaa vasta loman aikana, loma kuuluu sairaudesta huolimatta seitsemän kalenteripäivän ajan. Jos sairaus jatkuu tämän jälkeen, loma on työntekijän pyynnöstä siirrettävä
- Jälkimmäinen sääntö poistuu vuosilomalaista 1.10.2013
 - Loman aikana sairastuneella työntekijällä on siis oikeus saada loma siirretyksi ensimmäisestä sairauspäivästä alkaen
 - Lainmuutosta on perusteltu eräällä EU-tuomioistuimen päätöksellä

Karenssin poistuminen

- Työkyvyttömyyttä (= loman siirto-oikeutta) harkittaessa olennaista on työntekijän työtehtävät ja se, mihin tehtäviin hänet voitaisiin työsopimuksen puitteissa osoittaa
- Mikä tahansa sairaus tai vamma ei siis merkitse työkyvyttömyyttä eikä oikeutta loman siirtämiseen
- Työntekijän pitää pyytää loman siirtämistä nimenomaisesti
 - Pelkkä lääkärintodistuksen toimittaminen työnantajalle ei riitä kuten tähän asti
 - Työpaikoilla on päätettävä, kenelle pyyntö tehdään ja miten
- Työnantajalla on oikeus saada työkyvyttömyydestä lääkärintodistus
 - Lääkärintodistus voidaan vaatia, vaikka yrityksen käytäntönä muutoin olisi, ettei lyhyistä poissaoloista vaadita todistusta
- Loman siirrettyä työntekijä on sairauslomalla

Karenssin poistuminen

- Karenssin poistuminen koskee vain vuosilomalakiin perustuvia vuosilomia
 - Lomarahjan vaihtamisesta saatu vapaa kuuluu sairastumisesta huolimatta
 - Työehtosopimukseen perustuvan, lakimääräisen loman ylittävän loman siirto-oikeus määräytyy oman työnantajaliiton ohjeistuksen mukaisesti
 - Palkkahallinnossa on tehtävä ero sen suhteen, minkälaisella lomalla työntekijä on
- Sairauden päätyttyä loma jatkuu ja päättyy alkuperäisen ilmoituksen mukaisesti
- Siirtynyt kesäloma on annettava lomakaudella ja talviloma ennen seuraavan lomakauden alkua. Jos tämä ei ole mahdollista, kesäloma voidaan antaa saman kalenterivuoden aikana ja talviloma seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä. Työnantaja määrää loman ajankohdan.
- Jos lomaa ei sairauden vuoksi pystytä antamaan edellä mainittuna aikana, se voidaan korvata lomakorvauksella

Lomapalkan laskentaa koskeva muutos

- Lainmuutos koskee kuukausipalkkaisia työntekijöitä
- Kuukausipalkkaisten lomapalkka on tähän asti määräytynyt aina loman alkamishetken tilanteen mukaan; palkkahistorialla ei ole ollut merkitystä
- Esimerkki:
 - Henkilö on ollut kokoaikatyöntekijä, mutta hän on jäänyt osa-aikaeläkkeelle 1.6. Vuosiloma alkaa 1.7.
 - Työntekijä saa vuosilomansa ajalta osa-aikatyöntekijän palkan, vaikka loma on ansaittu kokoaikatyöntekijänä
- EU-tuomioistuin on katsonut, että lopputulos ei ole EU-oikeuden mukainen
 - Lakia on muutettu niin, että lomapalkka vastaa loman ansainta-ajan palkkaa

Lomapalkan laskentaa koskeva muutos

- Vuosilomalain muutos koskee kuukausipalkkaisia työntekijöitä, joiden työaika ja palkka ovat muuttuneet
 - Osa-aikaeläkkeelle siirtyminen
 - Osatyökyvyttömyyseläke
 - Osittainen hoitovapaa
 - Osa-aikaistaminen työsopimuslain perusteella
 - Huom: koskee myös tilanteita, joissa työaika ja palkka nousevat
- Palkanlaskentasääntö määräytyy sen mukaan, milloin työaika ja palkka ovat muuttuneet
 - Jos muutos on tapahtunut lomanmääräytymisvuoden aikana (1.4.-31.3.) lomapalkka lasketaan prosentteina lomanmääräytymisvuoden palkasta
 - Jos muutos on tapahtunut lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen ennen loman alkua, lomapalkka määräytyy ennen muutosta olleen palkan perusteella (= viimeinen kk-palkka ennen muutosta)

Lomapalkan laskentaa koskeva muutos

- Prosenttiperusteinen laskenta
 - Laskentatapa ei ole uusi, mutta nyt sitä käytetään myös kuukausipalkkaisten muutostilanteissa
 - Esimerkki: Työntekijä siirtyy osa-aikaeläkkeelle 1.1.2014. Hän on lomalla heinäkuussa 2014. Lomapalkka lasketaan prosentteina lomanmääräytymisvuoden 1.4.2013-31.3.2014 palkasta
 - Prosenttilaskennassa lähtökohtana on tehdyn työajan palkka, mutta palkkapohjaa korjataan erällä poissaoloaikojen palkoilla sekä poissaoloajoilta saamatta jääneillä palkoilla. Prosentit ovat 9 ja 11,5.
- Viimeisen palkan käyttäminen
 - Esimerkki: Osa-aikaisen työntekijän työsuhde muuttuu kokoaikaiseksi 1.6.2014. Hän on vuosilomalla heinäkuun 2014. Vuosilomapalkka lasketaan ennen muutosta olleen palkan perusteella (= käytännössä toukokuun palkan perusteella)

Kuukausi- ja viikkopalkan jakaja

- Vuosilomalakiin on lisätty (vanhat) kuukausipalkan ja viikkopalkan jakajat
 - 25 ja 6
 - Käytetään, kun pitää määritellä yhden päivän palkka
 - Voidaan käyttää myös tes:n osa-ajan palkan laskentaa
 - Tulevat kyseeseen erityisesti lomakorvausta laskettaessa